

Forfatter: Ingemann, B. S.

Titel: Udrag fra Valdemar Seier

Citation: Ingemann, B. S.: "Valdemar Seier", i Ingemann, B. S.: *Valdemar Seier*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 515. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann02-shoot-idm140036555237152/facsimile.pdf> (tilgået 27. november 2021)

Anvendt udgave: Valdemar Seier

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

Ingemanns sigte med *Valdemar Seier*

Ingemann var selv helt klar over, hvad han ville med sine nationalhistoriske værker, og heller ikke samtiden skulle kunne være i tvivl, for allerede i indledningen til *Valdemar den Store og hans Mænd* står den bekendte programerklæring:

Stig op af Graven, du Slægt, som døde!
Forkynd dit Fald og afmal din Brøde!
Advar os for Udslettelsens Dom,
Og viis os hvorfra din Frelse kom!
Men I, som lyste i Tider dunkle,
Som klare Nordlys ved Midnat funkle!
I store Aander, som over Jord
Med Frelsens evige Banner foer!
Der Herren mægtig sin Haand udstrakte,
Og Folkeaanden til Liv gjenvakte –
Lys atter for os fra natlig Tid,
I Aandekæmper i Herrens Strid!
Og blunder atter i Blødheds Drømme
Mit Fødeland ved de dybe Strømme;
Hvad heller raser i blinde Lyst
Forvildet Slægt mod sit eget Bryst;
Da ryster Sjælen og vækker Aanden,
Og styrker Hjertet og ruster Haanden
Til dansk og stor og til herlig Tid –
Til Danmarks Frelse i Nødens Tid!

Se note s. 556

Den nationale vækkelse

Den nationale vækkelse var Ingemann ikke ene om at arbejde for i 1820'rne. Efter statsbankerotten i 1813 og Kielerfreden i 1814, hvor Danmark måtte afstå Norge, fulgte en periode med tilbagegang for både handel og landbrug. Da opstigningen fra dette nulpunkt efterhånden kom i gang, ydede også litteraturen sit bidrag til den folkevækkelse, der syntes fornøden. Især naturligvis Grundtvig, men også periodens andre litterater havde ligesom Ingemann et bevidst nationalt sigte med deres værker fra 1820'rne. Denne nationalromantik

var i høj grad inspireret af den tilsvarende tyske retning, men rigtig nok med et mere afdæmpet politisk budskab. Og rammerne for politisk udfoldelse var snævre: Frederik VI's enevalde talte endnu i 1820'erne ikke nogen offentlig debat om politisk omtålelige emner. Ingemann har dog ikke følt tammerne trykkende. For det første var den væsentlige frihed for ham den åndelige – og den havde man efter hans mening netop under Frederik VI. Han var nemlig overbevist om kongens omsorg for nationens åndelige velfærd, og det vil i praksis sige majestæten beskyttelse af religion, kunst og videnskab, som Ingemann ved flere lejligheder har priset, mest direkte i sin tale på kongens fødselsdag i 1824. For det andet bevarede han – som næsten hele det danske samfund endnu i midten af 1820'erne – en urokkelig tillid til enevalden som den styreform, der bedst forenede kongen og folket om deres fælles opgave og ansvar: bevarelsen af folkeånden.

Denne i egentligste forstand konservative holdning genfindes klart i *Valdemar Seier*. Kirkens åndelige frihed skal respekteres af kongemagten, og det betyder i praksis, at Valdemar bør se på Guds og ikke på kronens ære. Tanken fremsættes f.eks. af Dagmar (s. 183-185), af Sunesønnerne (s. 354f. og 365-367) og ikke mindst i fremstillingen af den gamle, omsider gudfrygtige konge (s. 482 og 485). Kunsten skal kongen især ære ved at lade sig inspirere af den sande digtning. Det er først og fremmest Thorgeir Danaskjalds sang, der får Valdemar til at bejle til Dagmar, en helt igennem god handling efter romanens vurdering. I forhold til folket har kunsten to vigtige funktioner: den udtrykker folkets følelser (s. 178f. og 271), og den opflammer folket til handling for kongen (s. 436f.). Den falske kunst derimod bør naturligvis kongen såvel som folket vogte sig for. Den smigrer nemlig stoltheden og hidser sanserne (s. 162) eller ægger til splittelse mellem kongen og folket (bl.a. s. 400f.). Endelig er videnskabens rette placering eksemplificeret af historien, hvor Saxos værk tillægges væsentlig betydning for nationens selvforståelse (se åbningsscenen og s. 376f.).

Det andet grundlæggende synspunkt i Ingemanns politiske overbevisning, forholdet mellem kongen og folket, fremtræder med størst vægt i hele romanens struktur: det er kun foreningen af konge og folk, der kan bringe Danmark til en lykkelig udfoldelse. Hvor en af parterne svigter, ødelægges riget. Tanken fremgår også af talrige enkeltscener, som eksempel skal nævnes optakten til Volmarslaget, s. 362-367. Her bevirker kongemagtens tryk, at folket splittes. Denne